

ÎNCHEIERE

05 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând cererea de revizuire depusă de Marin Tofan,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marin Tofan împotriva Consiliului Superior al Procurorilor și procurorilor în Procuratura raionului Criuleni – Ivan Rapeșco și Alexandru Botnaru cu privire la anularea hotărârii CSP nr. 5/2-04d/19-606 din 11 iulie 2019 și obligarea reluării examinării contestației nr. 645 din 27 iunie 2019,

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a respins recursul depus de Marin Tofan și s-a menținut încheierea din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 23 iulie 2019, Marin Tofan și reprezentantul acestuia, avocatul Iuri Sorochin au depus la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii CSP nr. 5/2-04d/19-606 din 11 iulie 2019 și obligarea reluării examinării contestației nr. 645 din 27 iunie 2019 (f.d. 2 recto-verso, 16).

Prin încheierea din 31 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cauza a fost transmisă pentru examinare conform competenței materiale la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 22-23).

Prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău reclamantului Marin Tofan și avocatului Iuri Sorochin le-a fost stabilit termen de 10 zile din momentul comunicării încheierii pentru prezentarea cererii de chemare în judecată în care să fie indicată: denumirea pârâtului în calitatea de autoritate publică și sediul acesteia; copia actului de identitate al reclamantului, persoană fizică; originalul mandatului avocatului Iuri Sorochin, precum și copiile de pe toate înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată, într-un număr egal cu numărul de participanți la proces.

S-a comunicat lui Marin Tofan și avocatului Iuri Sorochin că în cazul în care nu vor lichida neajunsurile menționate, cererea de chemare în judecată va fi declarată inadmisibilă din oficiu, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. h) din Codul

administrativ (f.d. 28-30).

La 09 octombrie 2019, Marin Tofan a depus, prin intermediul oficiului poștal, cerere de chemare în judecată concretizată îndreptată împotriva Consiliului Superior al Procurorilor și procurorilor în Procuratura raionului Criuleni – Ivan Rapeșco și Alexandru Botnaru cu privire la anularea hotărârii CSP nr. 5/2-04d/19-606 din 11 iulie 2019 și obligarea reluării examinării contestației nr. 645 din 27 iunie 2019 (f.d. 33-recto-verso, 48).

Prin încheierea din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, cererea de chemare în judecată depusă de Marin Tofan s-a declarat inadmisibilă (f.d. 49-53).

La 04 noiembrie 2019, Marin Tofan a depus prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii respective, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii (f.d. 55 recto-verso, 56)

Prin decizia din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul depus de Marin Tofan și s-a menținut încheierea din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 66-69).

La 23 iunie 2020, Marin Tofan a depus la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 76-79, 99).

Argumentele revizuirii, în esență, se rezumă la faptul că, la 17 iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție a emis decizie în dosarul nr. 3ra-572/20, care are obiect material analogic, din punct de vedere a temeiurilor de drept și de fapt, cu prezenta cauză. Or, în ambele situații la baza acestor acțiuni a stat obligarea CSP și persoanele terțe să dispună reluarea și examinarea contestațiilor, precum și prezentarea dosarelor speciale de investigații inclusiv a informațiilor și înscrisurilor necesare la care revizuentul nu a avut acces.

În condițiile speței, la baza deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 3r-244/19) și a încheierii din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a stat pct.77⁷ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor, prin care răspunsurile Colegiului de etică și disciplină eliberate devin automat irevocabile, iar persoanele cointeresate sunt lipsite de dreptul de a contesta aceste decizii în conformitate cu prevederile art. 79 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură.

Însă, prin decizia din 17 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 3ra-572/20), Colegiul lărgit a conchis că prevederile pct. 77⁷ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică nu poate servi temei de respingere a acțiunii de către Curtea de Apel Chișinău, în situația în care pct. 78 din același Regulament îi conferă persoanei dreptul de a contesta la Consiliul Superior al Procurorilor hotărârile Colegiului pe cauza disciplinară. Acest fapt ar constitui o îngrădire a reclamantului la dreptul la un proces echitabil.

În cadrul aceluși dosar, Curtea Supremă de Justiție a reținut că pct. 77⁷ din Regulamentul nominalizat contravine dispozițiilor Legii cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, care este act normativ ierarhic superior. Așa, pentru justa soluționare a litigiului, Curtea de Apel Chișinău urma să inițieze din oficiu controlul de legalitate al pct. 77⁷ din Regulament, deoarece în situația în care actul administrativ individual contestat este emis în baza unui act administrativ normativ contrar altor acte normative ierarhic superioare, prevederile prezentului act nu se

aplică. Respectiv, Curtea de Apel Chișinău urmează inițial să se expună asupra excepției de ilegalitate a pct. 77⁷ din Regulament, iar ulterior să soluționeze fondul litigiului.

În acest context, revizuentul a considerat oportună retractarea deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție emise în dosarul nr. 3r-244/19, în temeiul art. 449 lit. e) din Codul de procedură civilă. Or, asupra aceluiași obiect dedus judecătii există două decizii irevocabile cu soluții diferite.

La 16 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat participanților la proces, pentru notificare, copia cererii de revizuire depuse de Marin Tofan, explicându-le dreptul de a depune referință asupra motivelor acesteia (f.d. 101).

Deși, conform avizelor de recepție a corespondenței, Consiliul Superior al Procurorilor, procurii Alexandru Botnaru și Ivan Rapeșco au recepționat copia cererii de revizuire la 21 iulie 2020, nu au făcut uz de dreptul lor procedural de a depune referințe, prin care să-și expună opinia asupra motivelor formulate în cererea de revizuire (f.d. 103-105).

În debut, Colegiul învederează că, la 01 aprilie 2019, a intrat în vigoare Codul administrativ, care la articolul 258 alin. (3) stipulează că procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

La fel, este relevant că noul Cod administrativ nu reglementează instituția revizuirii actelor judecătorești de dispoziție, dar la articolul 195 prevede că procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Respectiv, procedura revizuirii urmează a fi efectuată în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

În conformitate cu articolul 450 lit. d) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de hotărârea, sentința sau decizia anulată sau modificată care a servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere – în cazul prevăzut la art. 449 lit. e).

Instanța de revizuire consideră că Marin Tofan s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 450 lit. d) din Codul de procedură civilă, deoarece actul judecătorec în baza căruia este întemeiată revizuirea datează cu 17 iunie 2020, iar cererea de revizuire a fost depusă la 23 iunie 2020.

În sensul articolului 446 din Codul de procedură civilă, (1) pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

(2) Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art. 186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Articolul 448 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează că cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În corespundere cu articolul 452 alin. (1¹) și (2) din Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor. Dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Examinând admisibilitatea revizuirii, prin prisma argumentelor și în limitele temeiurilor de drept invocate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că aceasta este inadmisibilă, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Primordial, Colegiul consideră oportun de a evoca faptul că revizuirea este o cale extraordinară de atac – de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unui act judecătoresc de dispoziție irevocabil și reînnoirea judecătii sau examinării unei chestiuni, în cazurile expres determinate de lege, dar și cu respectarea principiilor fundamentale ale unui proces echitabil.

O derogare de la acest principiu este permisă doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În acest sens, urmează a fi notat că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere *inter alia* ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupunând respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Prin urmare, redeschiderea unui proces civil este condiționată de respectarea exigențelor de exercitare a căii extraordinare de atac prevăzute expres în Codul de procedură civilă, iar scopul urmărit de titular nu trebuie să rezide în reexaminarea cauzei în vederea pronunțării unei noi hotărâri favorabile sie.

Or, competența instanțelor de revizuire trebuie exercitată întru corectarea erorilor judiciare și omisiunilor justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cauzele *Brumărescu v. România*, nr. 28342/95, § 61-62, *Roșca v. Moldova*, nr.6267/02, §24-25 și *Riabîh v. Rusia*, § 52).

Reieșind din ipoteza relevată, Colegiul menționează că legiuitorul a prevăzut mecanisme ce acordă posibilitatea desființării hotărârilor judecătorești irevocabile,

în cazul în care urmează a fi corectate anumite erori judiciare și omisiuni în cadrul înfăptuirii justiției. Revizuirea fiind o cale de retractare și nu de reformare a hotărârii, astfel încât redeschiderea procesului având loc doar în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege. Astfel, legiuitorul a prevăzut exhaustiv la articolul 449 din Codul de procedură civilă temeiurile pentru declararea revizuirii.

În condițiile speței, Marin Tofan a încadrat argumentele invocate în cererea de revizuire în temeiul prevăzut la articolul 449 lit. e) din Codul de procedură civilă, care stipulează că revizuirea se declară în cazul în care s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere.

Acest temei de revizuire vizează trei ipoteze, și anume situația când s-a anulat ori s-a modificat: 1) hotărârea, 2) sentința sau 3) decizia instanței judecătorești, care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere.

Respectiv, acest temei de revizuire este aplicabil în situația în care actul de dispoziție în cauză (hotărârea, sentința, ordonanța sau decizia) să fi stat la baza emiterii hotărârii supuse revizuirii. Or, justificarea acestui temei constă în faptul că au intervenit modificări în materialul probator pe care s-a sprijinit instanța la pronunțarea hotărârii.

Implicit circumstanțelor cauzei, instanța de revizuire atestă că obiectul material principal al prezentei cauze în contencios administrativ l-a format controlul legalității hotărârii CSP nr. 5/2-04d/19-606 din 11 iulie 2019, iar obiectul material principal al cauzei în dosarul nr. 3ra-572/20 (decizia din 17 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție) l-a format controlul legalității hotărârii CSP nr. 5/2-1205 din 06 noiembrie 2019.

La acest aspect Colegiul deceleză că încheierea din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a cărei retractare se solicită în prezent, nu a fost întemeiată pe hotărârea CSP nr. 5/2-1205 din 06 noiembrie 2019, care constituie obiectul cauzei în contencios administrativ la care face referire revizuentul.

Respectiv, modificarea și/sau anularea hotărârii CSP nr. 5/2-1205 din 06 noiembrie 2019 nu poate produce careva efecte asupra obiectului prezentei cauze, și anume hotărârii CSP nr. 5/2-04d/19-606 din 11 iulie 2019.

La fel, nu poate fi încadrat în dispoziția articolului 449 lit. e) din Codul de procedură civilă, iar drept consecință nu poate fi considerat ca temei de revizuire, faptul că Curtea Supremă de Justiție a reținut într-o altă cauză că instanța de fond trebuia să inițieze din oficiu controlul de legalitate al pct. 77⁷ din Regulament, deoarece în situația în care actul administrativ individual contestat este emis în baza unui act administrativ normativ contrar altor acte normative ierarhic superioare, prevederile prezentului act nu se aplică.

Or, în condițiile din speță, nu au fost anulate prevederile pct. 77⁷ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor, care au stat la baza emiterii hotărârii CSP nr. 5/2-04d/19-606 din 11 iulie 2019.

În atare circumstanțe instanța de revizuire relevă că, atât timp cât sunt în vigoare și produc efecte juridice prevederile pct. 77⁷ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor, argumentele formulate de Marin Tofan în prezenta cerere de revizuire nu pot fi încadrate în temeiul de retractare a hotărârilor

judecătorești prevăzut la dispoziția articolului 449 lit. e) din Codul de procedură civilă.

Astfel, corelând circumstanțele descrise supra cu scopul temeiului de revizuire prevăzut la articolul 449 lit. e) din Codul de procedură civilă, Colegiul consideră că argumentele cuprinse în cererea de revizuire sunt irelevante și lipsite de substanță. Drept consecință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității respingerii cererii de revizuire depuse de Marin Tofan, ca inadmisibilă.

Conform articolului 195 din Codul administrativ și în conformitate cu articolul 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire a deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, depusă de Marin Tofan în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marin Tofan împotriva Consiliului Superior al Procurorilor și procurorilor în Procuratura raionului Criuleni – Ivan Rapeșco și Alexandru Botnaru cu privire la anularea hotărârii CSP nr. 5/2-04d/19-606 din 11 iulie 2019 și obligarea reluării examinării contestației nr. 645 din 27 iunie 2019.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
 Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas